ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Anul al 35-lea

EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

Nr. 176 Miercuri 29 Iunie 1938
12 Pagini P IIII

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 390 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Presa și interesele obștești

In „Universul" dela 26 Mai a. c., ocupându-ne despre evaziunea fiscală, făceam următoarele considerațiuni:

„Este o axiomă că Statul încasează cu mult mai puțin decât ar trebui și decât ar putea să încaseze prin aplicarea legilor fiscale. Există încă o axiomă: de sustragerea totală sau parțială dela plățile datorite, nu beneficiază atât categoriile de contribuabili cu mijloace de trai modeste, cât categoriile de contribuabili cu disponibilități mari".

După ce examinam cauzele generale, adăugam că „evaziunea fiscală are și cauze cu caracter parțial dar cu goluri mari în încasările statului. Ce este și mai grav, unele dintre ele constituesc nu numai o evaziune dela fiscalitatea legală, dar și o evaziune dela demnitatea națională. Un exemplu. Intr'un port există 52 restauratori și cârciumari pașaportari. Fie că n'au voit, fie că n'au putut să devină cetățeni români — prima alternativă este mai plauzibilă — ei toți sunt în majoritate pe strada principală și acaparează masa celor mai buni consumatori. Numai 4 români au izbutit să se intercaleze între acei străini. Se știe însă că acordarea brevetului pentru vânzarea băuturilor spirtoase este condiționată mai presus de toate de calitatea de cetățean român. Atunci? Căutați politica și traficul de influență".

Și încheiam cu aceste cuvinte:

„Sperăm că cel puțin unele aspecte ale evaziunei fiscale vor întâmpina o reacțiune efectivă".

N'a trecut decât o lună, și reacțiunea s'a manifestat.

Rămâne ca ea să fie generalizată — și efectivă.

La Constanța, sesizat de controlorul-șef Sterian Francu și de șeful administrației financiare Valentin Tocațiu, numele trebuesc subliniate ca încurajare pentru imitarea actelor de îndeplinire a datoriei în înțelesul adevărat și complet — ministerul de finanțe a însărcinat pe inspectorul general Atanasie Petrescu să constate o serie de sustrageri de mari proporții dela impozitele cu adevărat datorite și săvârșite prin diminuarea excesivă a beneficiilor reale și deci prin manopere în registre. Cu ajutorul parchetului și al poliției, s'a dat de urmele unora dintre numeroșii practicanți ai evaziunii fiscale.

Este interesant de știut că ei sunt supuși streini, stabiliți în această localitate mai de mult sau mai de curând ca oameni fără ocupații definite și ajunși totuși milionari în timpul cel mai scurt și prin unul din sistemele cele mai condamnabile, întrucât, precum spuneam atunci, el dăunează nu numai tezaurului, ci și moralității publice și demnității naționale.

Fie ca acest exemplu să stimuleze pe cât mai multe elemente din autoritățile însărcinate cu stabilirea și încasarea impozitelor, așa cum sunt bazele reale, nu cum le prezintă îndrăzneala evaziunei.

Incă odată se dovedește ce mari servicii aduce presa intereselor obștești.

Complicațiile dramei spaniole

Bombardarea orașelor deschise din Spania republicană de către forțele aeriene ale naționaliștilor a avut o urmare neașteptată: guvernul republican se consideră îndreptățit — în cazul când asemenea agresiuni ar continua să se producă — să recurgă la represalii nu numai contra orașelor sau porturilor naționaliste, ci și contra bastimentelor și orașelor acelor state străine care susțin acțiunea generalului Franco. Această intenție a fost comunicată la 20 Iunie de guvernul republican ambasadorului Franței la Barcelona. La 24 Iunie, d. Azcarate, ambasadorul Spaniei republicane la Londra, a făcut o comunicare în acest sens Lordului Halifax, iar ambasada republicană spaniolă din Paris a publicat un comunicat cu acelaș conținut.

Italia se simte cea d'intâiu vizată și diplomația italiană a și intervenit la Paris spre a se informa asupra realității acestor amenințări, iar presa italiană nu întârzie de a răspunde că în fața unei asemenea eventualități reacțiunea Germaniei și Italiei va fi imediată și necruțătoare și că ea nu se va exercita prin note diplomatice, ci cu tunul.

Acestea sunt faptele. Care e consistența lor? In ce măsură pot fi aduse la îndeplinire represaliile republicane? Ne aflăm în fața unei noui primejdii de extindere a conflictului spaniol?

Bombardările orașelor deschise sunt fără îndoială neumane. Victimele lor sunt adesea femei și copii. Scopul lor este evident de a slăbi — prin teroarea pe care o inspiră — moralul populației civile și de a exercita astfel asupra guvernuuli republican o presiune care să-l determine la încetarea rezistenței.

Neavând putința unei reacțiuni pe terenul militar, față de superioritatea aviației naționaliste, guvernul republican are sau perspectiva unui act de desperare, care ar putea duce la o conflagrație europeană sau perspectiva unei amenințări, care să poată fi folosită din punct de vedere diplomatic, spre a pune capăt bombardamentelor.

Un act de desnădejde ar fi fără folos. Și Marea Britanie și Franța sunt din ce în ce mai hotărîte să mențină politica de neintervenție în Spania, care în practică se traduce prin voința lor hotărîtă de a evita un război general. Nici atitudinea d-lui Chamberlain, nici aceia a d-lui Daladier nu lasă nicio îndoială, în această privință. Guvernele britanic și francez vor da sfaturi categorice de cumințenie la Valencia și Barcelona și nu vor lăsa de sigur nici o speranță guvernului republican că o acțiune necugetată va avea sprijinul lor militar. La rândul lor, Sovietele sunt prea îndepărtate de teatrul războiului și în urma acestei împrejurări, într'o situație strategică prea defavorabilă spre a da guvernului republican un ajutor efectiv.

In practică, de altfel, bombardarea unor porturi italiane de către avioanele republicane ar fi o întreprindere imposibilă. Aviația italiană este înfinit superioară, iar distanța în linie dreaptă, care separă bazele spaniole de coastele Italiei, depășește o mie de kilometri. Cel mult represaliile republicane s'ar putea exercita împotriva vapoarelor italiene în porturile naționaliste sau în largul mării. Reacțiunea imediată, care a avut loc în vara trecută, în urma incidentului crucișătorului german Leipzig, urmată, după câteva ceasuri, de bombardarea portului Almeria, s'ar reproduce de sigur în condițiuni mai grave, în urma represaliilor republicane.

Intr'o situație atât de precară, pe însuși teatrul de război al peninsulei, e greu de văzut ce interes ar avea guvernul republican să-și complice situația printr'un răspuns armat din partea Italiei și printr'o blocadă de fapt totală a coastelor spaniole.

In schimb, eventualitatea represaliilor guvernului republican rămâne o amenințare prea gravă pentru pace, pentru a nu avea drept urmare o hotărîtă acțiune diplomatică anglo-franceză, destinată, pe deoparte, a pune capăt cruzimilor inutile ale bombardării orașelor deschise și, pe de altă parte, a înlătura eventualitatea represaliilor republicane, care ar deschide larg porțile, întredeschise de doi ani, asupra războiului european.

„Premiul Regal" la Băneasa

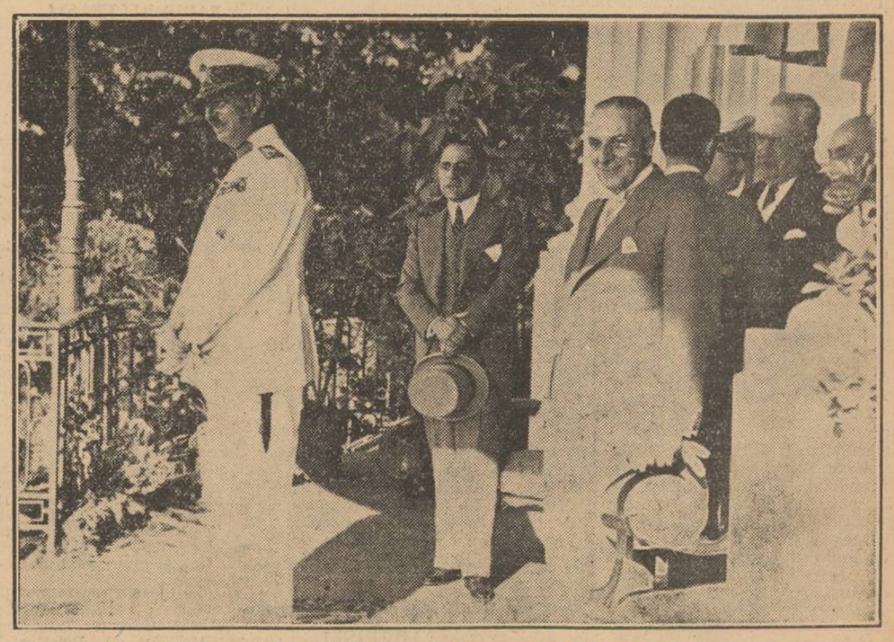

M. S. Regele urmărind cursa „Premiului Regal" la Băneasa
— Darea de seamă în corpul ziarului —

O groaznică explozie întâmplată cu prilejul unei serbări populare

35 de persoane rănite

Pitești, 26 Iunie

Sâmbătă seara, liceul industrial de băeți din localitate a organizat în grădina publică o serbare populară.

Afară de programul stabilit, organizatorii și-au propus să dea și jocuri de artificii cu executarea cărora a fost însărcinat maestrul electrician Neagu Petre.

După ora 12 noaptea, când s'a dat foc artificiilor, un tub de fier, lung de 60 cm. și cu grosimea pereților de 6 cm., a făcut explozie.

Detunătura a fost așa de mare, încât a fost auzită în tot orașul.

Din cauza violenței exploziei, pietrișul mărunt așternut în grădină a împroșcat pe cei din jur, rănind grav peste 35 persoane, dintre cari 30 elevi. Panica a fost mare, nu numai din cauza sgomotului produs de explozie și de numărul mare al răniților, ci și de faptul că se lăsase un fum gros, asemănător fumului de gaze asfixiante.

Au fost anunțate autoritățile și la fața locului a sosit comisarul de serviciu Petreanu, care a luat măsuri ca toți răniții să fie transportați la spitalul „Brătianu", unde d. dr. Nelepcu, ajutat de personalul spitalului, a lucrat până la ora 4 dim. la extragerea pietrișului și schijelor. Din cei aduși la spital 12 elevi fiind mai grav răniți au fost reținuți și internați în spital.

Cercetările continuă spre a se stabili răspunderile.

Azi dim., d. col. Cameniță, prefectul județului și d. N. Ghimpa, primarul orașului, a vizitat pe răniți la spital.

După amiază, d. dr. Nelepcu a continuat la spital extragerea schijelor și pietrișului, dând drumul la încă doi elevi, astfel că în momentul acesta au mai rămas în spital zece elevi răniți.

Colonelul Lindbergh împreună cu prof. Carel cu care studiază prelungirea vieții.

(Citiți articolul din corpul ziarului).

xXx◉●◉xXx

Un hidroavion britanic inaugurează cea mai lungă linie din lume

Paris, 26 (Rador). — Hidroavionul britanic „Imperial Circe" a sosit azi dimineață la ora 9,50 la Marignane, venind dela Southampton, de unde plecase azi dimineață la ora 5,47.

Acest hidroavion inaugurează linia aeriană Southampton Sydney, cea mai lungă linie din lume, distanța dintre cele două orașe fiind de circa 26.000 km.

Ministerul de interne nu a admis urcarea tarifului la tramvae

D. Armand Călinescu, ministru de interne, luând cunoștință de hotărîrea consiliului soc. comunale de tramvaie de a urca tariful pentru călători a făcut cunoscut atât primăriei municipiului cât și societății că nu încuviințează această sporire de tarif. Aceasta cu atât mai mult cu cât ministerul nu a aprobat nici pentru municipiu urcarea unor taxe cerute pentru acoperirea unor nevoi imperioase. In consecință, societatea comunală de tramvaie va aplica și pe viitor vechiul tarif.

D. Mussolini a inaugurat congresul mondial al organizațiilor „Muncă și bucurie"

Roma, 26 (Rador). — *D. Mussolini a inaugurat azi lucrările celui de al treilea congres mondial al organizațiilor „Muncă și bucurie".*

Au vorbit d-nii Gustav Town Kirby (Statele Unite) dr. Ley (Germania), după care Ducele adresându-se congresiștilor, a spus: „Doresc ca lucrările dvs. să fie rodnice și să contribue la realizarea unei mai bune și mai ample comprehensiuni reciproce între popoare".

Pentru țărănime

de I. VION

M. S. Regele a prezidat Vineri o conferință având ca obiect problema ridicării vieții sociale a satelor, conferință la care au participat — în afară de membrii guvernului în frunte cu I. P. S. S. dr. Miron Cristea, patriarhul României, președintele consiliului de miniștri — și d. prof. Gusti, directorul general al fundației culturale regale „Principele Carol"; d. prof. St. Șoimescu; d. C. Teodorescu, președintele consiliului cooperației și d. general Alimănescu, inspectorul muncii de folos obștesc.

S'a examinat un proect de lege care să coordoneze acțiunea tuturor autorităților și instituțiunilor în scopul sus citat.

Problema atât de vastă a ridicării vieții sociale la sate este recunoscută oficial drept una din cele mai de seamă preocupări în conducerea statului și încă din 1934 M. S. Regele rostea îndemnul care trebue să fie un crez permanent în uriașa operă ce urmează a fi înfăptuită.

„Va trebui să treceți din casă în casă, să vorbiți cu fiecare, să-i îndrumați și sfătuiți. Voi nu veniți cu puterea pumnului; voi trebue să veniți cu puterea inimei și puterea convingerei.

Numai vorbind, arătând fiecăruia ceeace trebue să facă, îi veți putea îndruma".

Cercetările institutului social român și activitatea demnă de toată lauda a harnicelor echipe studențești ale fundației regale au scos în evidență și pe alocurea au lecuit marile neajunsuri de cari suferă populația rurală, neajunsuri provenite din neștiință, neîndemânare, din absența unor buni îndrumători.

Pentru a risipi întunerecul din mințile celor lăsați prea mult în părăsire, e nevoe de cercetarea atentă, în fie care sat în parte, a tuturor mărunțelor mizerii și exploatări cari pot fi ușor înlăturate. E nevoe de omenie, de dragoste frățească față de cel umil și neștiutor, e nevoe de administrație înțelegătoare și cinstită, care să vină — cum atât de elocvent spunea Suveranul Țării — „cu puterea inimei și puterea convingerei".

Trebue în primul rând ca oficialitatea centrală să găsească un remediu economic situației care dăinuește de ani de zile, și care face ca munca productivă a țărănimei să nu fie plătită măcar cu atât ca să-și poată procura obiectele strict necesare unui trai omenesc.

Această sărăcie izvorâtă din dezechilibrul dintre pre-

(Continuare in pag. 2-a)

Trăsnetul omoară o mamă a șapte copii

Oradea, 25 Iunie

Ieri pe la ora 18, s'a deslănțuit asupra orașului nostru o furtună grozavă urmată de puternice descărcări electrice.

Când furtuna era în toi, conductorii din tramvaiul care face cursa în colonia Wasserstrom, la o puternică descărcare electrică, au văzut într'o grădină, o femeie care lucra la porumb, prăbușindu-se. Au coborât din tramvai și s'au dus să vadă ce s'a întâmplat.

In bălțoaca provocată de ruperea de nori, femeia era moartă. Orice ajutor era de prisos.

Au fost chemate autoritățile locale cari au început ancheta. Medicul legist a constatat moartea cauzată de trăsnet.

Nenorocita era soția unui gardist dela poliția locală, anume Berind Vasile și avea șapte copii, dela 16 ani în jos.

Furtuna a surprins-o la lucru în grădină, unde prășea porumbul.

xxO❖Oxx

FILME

Mult e dulce și frumoasă
Limba ce-o vorbim,
Alta mai armonioasă
Ca ea nu găsim.

Dacă ar putea să știe gingașul Văcărescu câți și cum stâlcesc limba dragă lui și tuturor românilor, desigur că s'ar cutremura.

Ce-ar gândi cântărețul limbii românești, citind, de pildă, următoarea producțiune a restaurantului „Japonia", nu din Jo-Man-Fu, ci din Lipova:

LISTA DE PRANZ
Menu

Zupa, Karnye, zame și pocsatim.
Zupa de albe
Zupa Roze
Karnye de vake cu sos
Kartof ku unt
Varze umplute
Fikando de vicel
Carnyede Pork
Pulpede Pork
Torta de Punc
Piecintă dulcaca.

Nu există cineva în autoritățile dela Lipova, care să învețe pe Fikandoul de vicel cum se scrie „porc", sau vice-versa?

Don José

ASPECTE SOCIALE DIN ARDEAL

Alți săteni la oraș

de I. AGÂRBICEANU

In afară de populația satelor care, mutată la orașe, ne-a dat clasa în formațiune, submijlocie, de care am vorbit, elementul românesc la orașe a crescut printr'un număr tot mai mare de muncitori și servitori, veniți dela sate.

Aceste elemente emigrau temporar dela sat la oraș și înainte de Unire. Desvoltarea industriei mari după Unire, pe de o parte, lipsa tot mai mare a muncitorilor străini dela fabrici și mine, cari înainte de Unire veneau aici din toate regiunile sărace ale Ungariei, ba chiar și din Austria, — pe de altă parte, — au făcut să se simtă tot mai mult nevoia brațelor muncitorilor români.

In aceste întreprinderi lucrau și înainte de Unire muncitori români, dar în număr mic. Patronii străini, ca și politica de maghiarizare, făceau ca la minele de cărbuni să fie angajate în număr covârșitor elemente minoritare, cari, deși de mai multe naționalități, știau ungurește și se slujeau numai de această limbă. In multe industrii mari situația era aceeași.

Stabilindu-se nouile granițe, muncitorii manuali străini au pătruns tot mai greu la noi.

Sătenii români cari i-au înlocuit se pot împărți în două categorii. Unii cari s'au așezat temporar, pentru strângerea de mijloace materiale întru consolidarea gospodăriei lor de acasă, sau cari s'au angajat cu gândul să se așeze definitiv la oraș, vânzându-și ce au avut în sat, și cumpărând la oraș o mică proprietate, o căsuță sau un loc de casă pe care au clădit mai târ-

(Continuare in pag. 2-a)

SCRISORI DIN BERLIN

Cum văd germanii rezolvarea problemei evreești

de OCTAV CLICIOVANU

Berlin, Iunie

Berlinul a trăit în timpul din urmă câteva zile ciudate. Monitorul oficial al Reichului a publicat o ordonanță, prin care se urmărește soluționarea definitivă a problemei evreești în Germania, reducându-se rolul evreilor în viața economică a Reichului, — singurul sector în care ei mai puteau să existe sub regimul național-socialist, — la acela de a servi exclusiv pe semenii lor de rassă și religie.

Odată cu aceste măsuri legale, oficiale, menite să lichideze problema ce forma piatra unghiulară a mișcării întronate la cârma imperiului lui Bismarck, strada și-a permis și ea să colaboreze la rezolvirea cât mai urgentă a acestei chestiuni. Vopsitori de ocazie, înarmați cu pensule și culori în cutiuțe de conserve, cu desăvârșite cunoștințe topografi-

ce asupra magazinelor evreești, au cutreerat câteva nopți deadreptul cartierele metropolei, pentru a marca, pe vitrinele prăvăliilor împricinate, origina semită a proprietarilor și dorința massei populare, exprimată în litere rudimentare, odată cu invective grosolane. In unele cartiere pe lângă pensulă, s'a mai scăpat și câte-un pumn în vitrina semită, parc'ar dori să înfățișeze ultimul punct pe documentul istoric, menit să încheie acest capitol în Germania.

Soluționarea problemei evreești în Germania a cunoscut mai multe etape. Național-socialismul, care îi învinuia pe evrei de toate relele ce s'au abătut dela războiu încoace asupra Germaniei alături de tratatul dela Versail-

(Continuare in pag. 2-a)

La cimitirul Bellu s'au comemorat Duminică 25 de ani dela moartea lui Ilarie Chendi

Ziua apelor la Constanța

D. general Paul Teodorescu (X) ministrul aerului și marinei la slujba religioasă pe bordul navei „Constanța"